

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VI. Item, cùm quis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

to in possessione pacifica existens ad restitutionem decimarum compelli facile non possit, non autem (quod maxime annotandum est) ut in veritate jus ac titulum propter temporis immemorialis lapsum acquirat; sed omnino removendus sit laicus, si postea clarè comperiat, legitimam concessionem non antecessisse. Casus est iste: Nobilis in Suevia ostendere potest à tempore cuius initij nulla memoria extat, se & maiores suos decimas parochiales percipisse, sed nescit quo titulo, aut cuius Prælati cōcessione hoc jus ad eos pervenerit. Postea autem casu reperiuntur literæ, ex quibus apparet, quòd Abbas Monasterij, cui parochia incorporata erat, eam ipsam parochiã unã cum pertinentiis & jure decimarum certã summã pecuniæ ante annos ducentos simoniacè & iniquè ac invalidè vendiderit. Dico, quòd Prælati eiusdem Monasterij modernus, aut eo negligente Episcopus has decimas repetere possit ac debeat, neque enim nobilis obijcere potest, se & maiores jus decimarum præscripsisse, *nam sine possessione præscriptio non procedit. Reg. 3. in 6.* Atqui decimæ Clericales à laico sine concessionem Prælati Ecclesiastici legitimã possideri non possunt, sed tantum detineri defacto. *cit. c. Causa.* Erronea autem persuasio, aut præsumptio orta ex temporis diuturnitate, licet bonam fidem fortasse inducere potuerit, non tamè jus aut titulum tribuere.

Quæritur 2. Quomodo intelligi debeat, quòd etiam fur & prædo secundum juris civilis rigorem restituendus sit. *l. Bona. 31. ff. Depositi.* Resp. Id à Jur. Consult. de deposito dictum esse, in quo fides data ad eò servanda sit, ut etiam spolia sua apud te deponenti prædoni restituere debeas. dummodo id fieri possit absque damno veri Domini, si videlicet persuadere tibi possis ipsum met furem restitutum, sed quia id rarum est, idèò æquitas naturalis plerumq; postulat, ut prædo non restituatur in possessionem spoliatorum iniquorum; quã de te dixi *l. 3. ir. 2. c. 9. n. 5. & ir. 4. c. 25.* Porro dictum hoc Jur. Consult. Papa hic adduxit argumentãdo à majori ad minus, si enim jure civili sta-

tutum est, ut qui noscitur esse prædo, in possessionem suam restituatur, quãto magis restituendus est priuatus possessione beneficii, si notorium non sit, eum intrusum seu iniquum possessorem esse, tamen si quæstio de jure institutionis ei moveatur.

CAPITVLVM VI.

Item, cùm quis.

PARAPHRASIS.

Quæstus aliquis est apud Judicem de Caio, quod possessionem suam clam ingressus sit, & violenter eum eiecerit, potestne Caius ipsi crimen obijcere? ut eum ab actione repellat. Respondet Alexand. III. Ob talem exceptionem, causam principalem iudicii possessorij retardari non posse, cùm enim Reus convectus præsumatur esse inimicus actori, idèò non permittitur eum criminaliter accusare, antequam restitutio facta sit.

SUMMARIUM.

1. Obiectio criminis spoliato facta non suspendit possessorium iudicium rei recuperanda.
2. Nisi obijciatur spoliato agenti excommunicatio, quo in casu suspenditur possessorium hoc iudicium donec actor absolvatur, vel nisi crimen obijciatur, ratione cuius est inhabilis ad possidendum: vel nisi obijciatur notorius defectus proprietatis.
3. Potest etiam à iudice ex officio prius spoliari beneficio, quam restituatur, si crimen ei notorium obijciatur, quod priuationem meretur.
4. Afferuntur varia interdicti species quæ competunt spoliato.
5. Causa possessorij iudicii dicitur Principalis, non in ordine ad iudicium petitorium, sed in ordine ad alias incidentes quæstiones, aut exceptiones.

Nota I. Iudicium possessorium recuperandæ expediri debet usque ad spoliati restitutionem, non obstante obiectione criminis.

Quæritur 1. An universim verum sit, quòd obiectio criminis nõ suspendat spoliati possessorium iudiciũ, sed potius ab eo suspendatur. Resp. Cum *Ant. & Panorm. hic n. 8. Imola in fine.* vel agenti hoc interdicto ob-

jicitur excommunicatio, tunc suspenditur possessoriū donec Actor absolutus sit, iuxta *gl. in c. 3. verb. Aliud. De procurat.* Vel obicitur aliud crimen, & tunc vel est tale quod reddat inhabilem ad possidendum, ita ut si agenti possessorio recuperādi beneficij, obicitur, quod sit Christianus fictus seu non baptizatus, aut Clericus fictus, seu non tonsuratus, tunc ante restitutionem cognosci debet de qualitate clericali quæ est fundamentum possidendi beneficium; vel est tale crimen quod non incapacem possessionis reddit, sed priuat proprietate ac titulo, tunc vel ipso facto eoque notorio priuationem aut tituli invalidationem continet, tali casu in materia beneficiāli obstat exceptio, quæ dicitur notorius defectus proprietatis, ut si aliquis dicatur notoriè intrusus, aut per propriam Simoniam promotus, idemque sentiendum est, si talis exceptio statim probari queat, secundum *Panorm. hic. n. 11.* vel denique est crimen, ob quod aliquis à iudice priuari possit beneficio acquisito. v. g. homicidium, adulterium, & hoc casu exceptio criminis non impedit restitutionem spoliati, quamvis iudex ex officio antequam hominem restituat, si crimen eius notorium sit, priuationem inferre possit, ne frustra ei restituat beneficium mox iterum auferendum.

Quæritur 2. Quale interdictum adversus eum competat, qui clam possessionem ingressus est; Resp. Cum *gl. verb. Clam.* Si Titius te absente nullòque alio relicto, qui nomine tuo possideat, ædes tuas occupavit, tūque reversus cum possessionem corporalem recipere velles, repulsus fueris, competit tibi interdictum *Vnde vi. l. Clam. 6. §. Qui ad nund. iunct. l. seq. ff. De acquir. possess.* Quod si ob metum seu terrorem Titij accedere ausus non es ad recuperandas ædes ex eo quoque tempore civilem possessionem amisisse, ac veluti spoliatus censeris, ut etiam tunc possessorium iudicium recuperandæ tibi competat, ut colligitur ex *cit. l. & docet Panorm. hic. n. 4.* Sin denique reversus auderes quidem possessorem clandestinum repellere, sicuti & jure posses, malis tamen

id fieri iudicis autoritate, tum competit tibi interdictum *vi possidetis*, quia retines adhuc civilem possessionem, quæ tamen hoc ipso turbatur, quod alter detinet corporalem, ut *gl. notavit cit. §. Qui ad nund. verb. Non clam.* Matthæus Wesenbecius de *Act. & interdict. c. 12. n. 11.* veruntamen actio huius interdicti habebit effectum restitutorium, cum turbatio hoc casu cessare nequeat, nisi restitutâ possessione corporali. Est & aliud interdictum, de quo agitur tit. Digestorum, *quod vi aut clam*, & competit si in solo alieno, aut cuius possessio ad alterum spectat, quidpiam ædificatum sit, tunc si denunciatum seu inhibatum fuerit ædificatori, & nihilominus petrexit, vi ædificasse censetur; sin autem ædificans celando adversarium operatus fuit, quia timuit controversiam sibi motum iri, tum clam fecisse censetur, *l. 3. §. clam. ff. eodem.* Atque utroque casu competit actio, ut ædificatum destruat, & sumptus ac damna refundantur. *l. 1. ff. Quod vi & clam. l. Semper. 15. ff. eodem.* sed nec exceptio juris competentis opponi potest, quo minus restitutio seu demolitio fieri debeat. *cit. l. 1. §. Denique, exceptis casibus expressis, in cit. l. 3. ff. eodem.*

Nota II. Causa possessorij iudicii dici potest principalis, non in ordine ad iudicium petitorium, quippe quod principalis est possessorio, sed in ordine ad alias incidentes quæstiones aut exceptiones: sic v. g. si monasterium agat interdicto *vi possidetis*, conquerens apud iudicem, quod à vicino Comite aut Prælato impediatur in jure decimandi, pascendi, inventandi, qui etiam aliquos officiales Monasterij ceperit & incarcerârît, tum mittetur ei mandatum sine clausula de Relaxandis captis, & citabitur ad certum diem, ut fidem faciat de paritione seu facta relaxatione, atque insuper, ut respondeat super causa principali in possessorio iudicio.

CAPITVLVM VII. Conquerente.

PARAPHRASIS.
Intellexerat Alexander III. quod Archiepiscopus